

Ecologisch onderzoek FF-wet Zandhoeklaan 7 & 9 te Westerbork

*b*uro *b*akker adviesburo voor ecologie

Ecologisch onderzoek FF-wet Zandhoeklaan 7 & 9 te Westerbork

Status

Definitief

Datum

7 oktober 2014

Handtekening

Matthijs Bokje

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Plangebied	5
1.3 Wettelijk kader	6
2 Ecologisch onderzoek	7
2.1 Onderzoeksopzet vleermuizen	7
2.2 Onderzoeksopzet Huismussen	8
2.3 Steenmarter	8
3 Resultaten	9
3.1 Vleermuizen	9
3.2 Huismussen	9
3.3 Steenmarter	9
4 Conclusie	10
4.1 Samenvatting	10
4.2 Vervolg	10
5 Bronnen	11

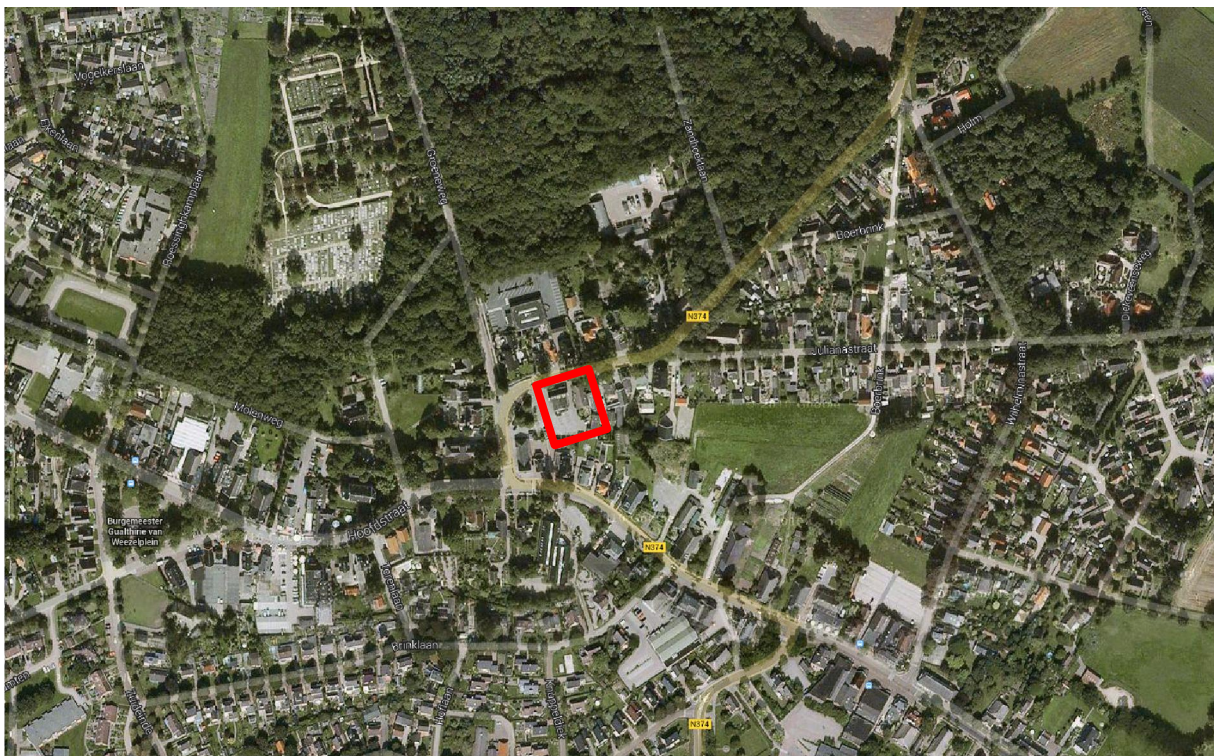
1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Voor de sloop van Zandhoeklaan 7 en 9 te Westerbork is ecologisch onderzoek gevraagd naar door de flora- en faunawet matig zwaar en zwaar beschermde soorten. Omdat het bebouwing betreft is de nadruk gelegd op vleermuizen, Huismussen en Steenmarter. De aanwezigheid van andere zwaar beschermde soorten en soortgroepen in de bebouwing kon in een eerder stadium al op voorhand worden uitgesloten. Gierzwaluwen konden aan de hand van de bouwstijl en hoogte van de woningen worden uitgesloten. Deze rapportage doet verslag van de resultaten van het ecologisch onderzoek.

1.2 Plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Zandhoeklaan te Westerbork in de gemeente Midden-Drenthe. Nummer 7 betreft een voormalige kapsalon. Het betreft een klein gebouw met deels houten gevelbetimmering en een zadeldak met pannen. Nummer 9 betreft een woning met twee verdiepingen. Ook hier betreft het een zadeldak met pannen. Aan beide zijden van het dak is een dakkapel aanwezig.

Figuur 1: Plangebied rood omkaderd. Luchtfoto: GoogleEarthPro

1.3 Wettelijk kader

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen.

Alle vleermuizensoorten en nestplaatsen van een aantal broedvogels zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn, en genieten op basis daarvan strikte bescherming. Het zwaarste beschermingsregime inclusief bijbehorende toetsing uit de Flora- en faunawet is op vleermuizen van toepassing. De Flora- en faunawet kent een aantal artikelen, waarvan de volgende van toepassing zijn op het onderhavige project:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of hollen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Het gaat kortom om de bescherming van de soort, maar ook om individuele dieren en hun functionele leefomgeving. Onder de functionele leefomgeving wordt verstaan alle gebiedsfuncties die van belang zijn in het leven van de soort. Bij vleermuizen gaat het naast de bescherming van de verblijfplaatsen ook om de bescherming van vaste foerageergebieden en vliegroutes. Wanneer het met mitigerende maatregelen mogelijk is om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort te behouden, hoeft geen ontheffing worden aangevraagd. Hierbij is dan van belang dat de ecologische functionaliteit van het gebied op geen enkel moment kwalitatief of kwantitatief verslechtert en dat de mitigerende maatregelen met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zullen werken. Wanneer de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen niet kan worden gegarandeerd door mitigerende maatregelen moet ontheffing worden aangevraagd.

Aan deze ontheffing moeten mitigerende en compenserende maatregelen worden gekoppeld. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) beoordeelt de ontheffing vervolgens op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een andere bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?
- Is er een wettelijk belang?

Voor soorten uit het zwaarste beschermingsregime van de Flora- en faunawet en die daarnaast ook zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, kan alleen ontheffing gekregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Hieronder valt ook "Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard". RVO beoordeelt of het wettelijk belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepalingen.

Omdat vleermuizen vallen onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, moet de gunstige staat van instandhouding van populaties lokaal beoordeeld worden. Concreet houdt dit in dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige (deel)populatie in het plangebied. Compensatie moet dan ook plaatsvinden ter versterking van de desbetreffende populatie.

2 | Ecologisch onderzoek

Alle onderzoeksdata en bijbehorende omstandigheden staan weergegeven in Tabel 1. Vervolgens wordt per soort(groep) de onderzoeksmethode behandeld.

Tabel 1. Omstandigheden veldbezoeken Zandhoeklaan 7-9 Westerbork 2014.

Datum	Zonsondergang	Start	Einde	Temperatuur	Wind	Bewolking	Type onderzoek
16 april 2014	n.v.t.	14:00	15:00	13°C	Geen	Onbewolkt	Steenmarter
16 april 2014	n.v.t.	15:00	16:00	12°C	Geen	Onbewolkt	Huismussen
7 mei 2014	n.v.t.	12:00	13:00	14°C	2 Bft	Bewolkt	Huismussen
26 mei 2014	21:43	21:30	23:30	15°C	Geen	Bewolkt	Vleermuizen
16 juni 2014	22:02	21:50	23:45	15°C	Geen	Onbewolkt	Vleermuizen
2 september 2014	20:25	20:15	22:15	17°C	Geen	Half bewolkt	Vleermuizen
24 september 2014	19:34	19:20	21:45	12°C	1-2 Bft	Bewolkt	Vleermuizen

2.1 Onderzoekopzet vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen heeft betrekking op de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen in de bebouwing. Ten behoeve hiervan zijn vier inventarisaties uitgevoerd.

De bezoeken vonden plaats in de avondschemering, bij het uitvliegen van de vleermuizen. In tabel 1 is een overzicht opgenomen van de omstandigheden tijdens de veldinventarisaties. De omstandigheden tijdens de inventarisaties waren voldoende voor het verkrijgen van betrouwbare onderzoeksresultaten.

Om de aanwezigheid van vleermuizen in het onderzoeksgebied te bepalen is gebruik gemaakt van een heterodyne batdetector type Pettersson D240x. Met behulp van deze batdetector is het mogelijk om de ultrasone geluiden die vleermuizen produceren, om te zetten in voor mensen hoorbare geluiden. Aan de hand van het ritme en frequentie van het geproduceerde geluid is het mogelijk om, soms in combinatie met zichtwaarnemingen, vleermuizen op naam te brengen. Met dit type batdetector is het daarnaast mogelijk om opnames te maken die met gespecialiseerde software (Batsound) geanalyseerd kunnen worden. Met name voor determinatie van soorten van het geslacht *Myotis* is dit een effectief hulpmiddel.

Het onderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol¹.

¹ GaN, NGB en Zoogdiervereniging, 2013. Vleermuisprotocol versie 27 maart 2013.

2.2 Onderzoeksopzet Huismussen

Het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten van Huismussen is uitgevoerd conform de Soortenstandaard Huismus, opgesteld door het Ministerie van Economische Zaken. De Soortenstandaard schrijft twee bezoeken voor in de periode van 1 april tot en met 15 mei. Door te werken volgens de Soortenstandaard is juridische houdbaarheid gegarandeerd.

2.3 Steenmarter

Op 16 april 2014 is een verkennend onderzoek in het plangebied uitgevoerd. Daarbij is voornamelijk gekeken naar potenties voor verblijfplaatsen van de matig zwaar beschermde Steenmarter. Er is gekeken naar bijvoorbeeld krap- en vraatsporen, prooiresten of uitwerpselen en naar geschikte openingen waardoor Steenmarters toegang kunnen krijgen tot de bebouwing.

3 | Resultaten

3.1 Vleermuizen

Onderstaande tabel toont de bezoekdata met waargenomen vleermuizen en hun gedrag.

Tabel 2. Waargenomen vleermuizen vleermuisonderzoek Zandhoeklaan 2014.

Datum	Soort	Aantal	Gedrag	Type/methode waarneming
26 mei 2014	Gewone dwerg-vleermuis	3	Passerend/Foeragerend	Zicht/detector
	Laatvlieger	1	Passerend	Detector
16 juni 2014	Gewone dwerg-vleermuis	4	Passerend/foeragerend	Detector
	Laatvlieger	1	Passerend	Detector
2 september 2014	Gewone dwerg-vleermuis	1	Foeragerend/Baltsend	Zicht/Detector
24 september 2014	Gewone dwerg-vleermuis	2	Baltsend/foeragerend	Detector
	Laatvlieger	1	Passerend	Detector

Bij geen van de bezoeken zijn in- of uitvliegende vleermuizen bij de bebouwing waargenomen. De vleermuizen kwamen zelden in de directe omgeving van de bebouwing, maar hielden zich over het algemeen ten noorden van het plangebied op, aan de Groeneweg. De Laatvliegers kwamen meestal uit de richting van de Julianastraat en vlogen richting het noordwesten, wederom richting Groeneweg.

Het baltsende mannetje van de Gewone dwergvleermuis, dat werd waargenomen op 24 september heeft waarschijnlijk een paarverblijfplaats ter hoogte van de Rabobank aan de Hoofdstraat. Het dier toonde geen binding met de bebouwing in het plangebied.

3.2 Huismussen

Bij beide bezoeken ten behoeve van de Huismussen werden in het geheel geen Huismussen waargenomen. Zingende mannetjes waren alleen een stuk verderop aanwezig aan de Hoofdstraat. Huismussennesten kunnen daarmee worden uitgesloten.

3.3 Steenmarter

Er werden geen sporen (zoals krap- en vraatsporen, prooi-resten, uitwerpselen) van deze soort aangetroffen. Verblijfplaatsen kunnen daarmee worden uitgesloten.

4 | Conclusie

4.1 Samenvatting

Bij geen van de bezoeken werden vleermuizen of Huismussen waargenomen bij de bebouwing. Aanwezige vleermuizen toonden geen binding met bebouwing in het plangebied. Vleermuisverblijfplaatsen, Huismussennesten en verblijfplaatsen van de Steenmarter kunnen met dit onderzoek worden uitgesloten in de bebouwing aan Zandhoeklaan 7 en 9.

4.2 Vervolg

Er zijn geen verblijfplaatsen van matig zwaar of zwaar beschermde soorten aanwezig in het plangebied. Vervolgstappen, zoals een ontheffingsaanvraag, zijn derhalve niet aan de orde.

5 | Bronnen

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.

Dietz, C., Helversen Von, O., Nill, D., 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa. Vertaald door P.H.C. Lina. Tirion Natuur

DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flora- en faunawet.

Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.

Software en websites

Google Earth Pro. 2014 Tele Atlas.

Waarneming.nl

Telmee.nl

Colofon

Opdrachtgever

MUG Ingenieursbureau

Contactpersoon

Dhr. A. Wegman

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

M. van Kerkvoorde

Rapportage

M.W. Bokje

Veldwerk

M.W. Bokje

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker 2014, Ecologisch onderzoek FF-wet Zand-
hoeklaan 7 & 9 te Westerbork.